

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XV.195.2016
Rady Gminy Nadarzyn
z dnia 27 stycznia 2016r.

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Nadarzyn na lata 2016-2020**

I. WSTĘP

W dniu 29 października 2014 roku Rada Gminy Nadarzyn przyjęła do realizacji w latach 2014 - 2020 Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Zadaniami priorytetowymi dla Rady i władz Gminy jest tworzenie warunków do pełnego, osobistego rozwoju każdego mieszkańca Gminy oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, naruszającym zarówno dobro jednostki, jak i rodziny.

Misją samorządu gminy Nadarzyn w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 jest wzmocnienie rodzin oraz dążenie do integracji społecznej poprzez stworzenie mieszkańcom możliwości rozwoju oraz przeciwdziałania różnym formom wykluczenia społecznego i wspieranie grup marginalizowanych.¹ Dlatego też jednym z głównych celów zawartych w Strategii, w obszarze „budowa sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień”, jest profesjonalna pomoc społeczna, wzmacniająca świadomość społeczną, wspierająca jakość życia lokalnej społeczności, integrująca mieszkańców. Jako działanie ukierunkowane na wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach, wskazano opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej .

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ma służyć podjęciu celowych i skoordynowanych działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nadarzyn.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w art.6 ust.2 jako zadania własne gminy określa:

1. tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych

¹ Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020

- przemocą,
3. opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
 4. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
 5. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Są to dla gminy zobowiązania ustawowe, ale główną przesłanką do tworzenia programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie zawsze dobro mieszkańców i ochrona rodziny.

Przyjęte w Programie zadania odnoszą się do następujących obszarów działania:

profilaktyka – promowanie wartości rodzinnych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych, kształtowanie stylu życia bez przemocy,

edukacja – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, jego skutków oraz możliwości pomocy,

interwencja – przerwanie przemocy, ochrona ofiar, izolacja sprawców, podjęcie środków prawnych wobec sprawców,

wspieranie – przeciwdziałanie izolacji społecznej ofiar, poczuciu osamotnienia i bezradności, uświadamianie praw i możliwości rozwiązania problemu przemocy, udzielenie profesjonalnej pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej.

Zadaniem Gminnego Programu jest zwrócenie szczególnej uwagi mieszkańców Gminy Nadarzyn na zjawiska przemocy w rodzinie, przerwanie jej stosowania, zminimalizowanie skutków oraz doprowadzenie do poniesienia konsekwencji przez sprawców. Istotne znaczenie mają wszelkie działania nie tylko uświadamiające problem, ale także zapobiegające jego występowaniu poprzez promowanie wartości rodzinnych, szeroką edukację w zakresie skutków każdego rodzaju przemocy i zachęcanie do stylu życia bez przemocy, w każdej dziedzinie funkcjonowania społecznego.

Jako cel główny Program wyznacza ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nadarzyn, przy zaangażowaniu organizacji i instytucji samorządowych, państwowych, kościelnych, prywatnych oraz organizacji pozarządowych.

Program zawiera cele i zadania dla różnych służb działających na rzecz mieszkańców gminy. Wyznacza także działania, które należy podjąć w zakresie profilaktyki i edukacji, a także interwencji w przypadku ujawnionej przemocy domowej, pomocy i ochrony ofiar oraz wytycza kierunki oddziaływań wobec sprawców. Wskazuje także instytucje i organizacje odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań.

Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U.z 2015r.poz163 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz.U.

- z 2015r. poz. 1390).
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2015r. poz. 1286).
 - Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015r. poz. 332 ze zm.).
 - Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r. poz. 124 ze zm.).
 - Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020.
 - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Nadarzyn

Diagnozę problemu sporządzono na podstawie otrzymanych informacji z Komisariatu Policji w Nadarzynie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Punktu Konsultacyjnego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz innych ustaw, procedura „Niebieskie Karty” realizowana może być przez policję, ośrodki pomocy społecznej, oświatę, służbę zdrowia i komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Postępowania wszczęte przez Policję

Tabela 1. Interwencje domowe policji

Interwencje domowe	Liczba interwencji w roku	
	2013 rok	2014 rok
Procedura „Niebieskie Karty”	15	22

W trakcie interwencji Policji powzięto podejrzenie o popełnieniu przestępstwa z art.207 kodeksu karnego, w wyniku których wszczęto postępowania karne. Szczegółowe dane odnośnie wszczętych spraw przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Wszczęte postępowania

Wszczęte postępowania w związku z art.207 kk	Liczba spraw	
	2013 rok	2014 rok
Wszczęte sprawy	8	9
Wniesienie aktu oskarżenia	2	4

Z danych z Komisariatu Policji wynika, że z każdym rokiem wzrasta ilość interwencji domowych w związku z powyższym należałoby podjąć działania, które pozwolą zahamować stały wzrost przemocy domowej w oparciu o posiadane zasoby.

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Nadarzyn ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jednym z celów szczegółowych w Programie na lata 2010-2015 było utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół został powołany Zarządzeniem Nr 11/2011 z dnia 3 marca 2011 r. Wójta Gminy Nadarzyn.

Celem Zespołu jest:

- 1) planowanie strategii postępowania w konkretnych przypadkach przemocy oraz problemów dzieci i młodzieży z udziałem niezbędnych instytucji,
- 2) opracowanie metod i sposobu przekazywania informacji o prowadzonych działaniach,
- 3) monitorowanie prowadzonych działań w celu wydania oceny efektów podejmowanych działań.

Tabela 3. Procedura „Niebieskie karty” w rozbiciu na poszczególne podmioty w latach 2013-2014.

	2013	2014
Liczba procedur kontynuowanych z roku poprzedniego	7	8
Liczba sporządzonych Niebieskich kart	18	30
w tym: GOPS	3	5
GKRPA	0	1
Policja	15	22
Oświata	0	1
Ochrona zdrowia	0	1
Liczba NK „A”, które zostały założone ponownie w 2013r. w toku trwania tej samej procedury	1	0
Liczba sporządzonych NK „C” przez ZI i GR	14	15
Liczba sporządzonych NK „D” przez ZI i GR	11	14

Tabela 4. Działania zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych

	2013	2014
Liczba spotkań ZI	6	5
Liczba powołanych grup roboczych	18	30
Liczba spotkań grup roboczych	24	45
Liczba przekazanych przez Zespół i GR zawiadomień do organów ścigania (policji, prokuratury) o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie.	0	5
Liczba zakończonych przez ZI/ GR procedur NK - ogółem	16	34
w tym: zakończenia przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy	10	22
braku zasadności podejmowanych działań	6	12

Tabela nr 5. Charakterystyka osób dotkniętych przemocą.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie, dla których wszczęto procedurę w 2013r.								
Kobiety				Mężczyźni				
1.	Ogółem	do 18rż	od 18 do 67 lat	Powyżej 67 lat	Ogółem	do 18rż	od 18 do 67 lat	Powyżej 67 lat
	17	0	17	0	1	0	1	0

Tabela nr 6. Charakterystyka osób stosujących przemocą.

Osoby stosujące przemocą w rodzinie, dla których wszczęto procedurę w 2013r.						
Kobiety			Mężczyźni			
1.	Ogółem	od 18 do 67 lat	Powyżej 67 lat	Ogółem	od 18 do 67 lat	Powyżej 67 lat
	1	1	0	17	16	1

Tabela nr 7. Charakterystyka osób dotkniętych przemocą.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie, dla których wszczęto procedurę w 2014r.								
Kobiety				Mężczyźni				
1.	Ogółem	do 18rż	od 18 do 67 lat	Powyżej 67 lat	Ogółem	do 18rż	od 18 do 67 lat	Powyżej 67 lat
	25	5	20	0	6	0	5	1

Tabela nr 8. Charakterystyka osób stosujących przemocą.

Osoby stosujące przemocą w rodzinie, dla których wszczęto procedurę w 2014r.								
Kobiety					Mężczyźni			
1.	Ogółem	do 18 rż	od 18 do 67 lat	powyżej 67 lat	Ogółem	do 18 rż	od 18 do 67 lat	powyżej 67 lat
	6	0	6	0	23	0	22	1

Żaden z przypadków przemocy w rodzinie rozpatrywanych w ZI nie zakończył się odizolowaniem osoby pokrzywdzonej od sprawcy. W żadnym przypadku nie była też konieczna pomoc medyczna. Osoby co do których zachodziło podejrzenie, że są ofiarami przemocy informowano o przysługujących im uprawnieniach i możliwościach prawnych, kierowano do instytucji udzielających specjalistycznego poradnictwa głównie prawnego i psychologicznego oraz informowano o możliwościach korzystania z terapii. Osoby co do których zachodziło podejrzenie, że są sprawcami przemocy informowano o konsekwencjach, w tym prawnych oraz o możliwości uzyskania wsparcia psychologicznego i terapeutycznego.

II. ANALIZA SWOT

Mocne strony

- silne więzi rodzinne
- dobre rozpoznanie środowiska przez pracowników socjalnych
- dobra współpraca z policją, placówkami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, GKRPA, kuratorami, organizacjami pozarządowymi

Słabe strony

- stereotypy funkcjonujące na temat przemocy domowej zarówno wśród służb pomagających jak i w środowisku lokalnym,
- brak wskazanego miejsca odizolowania sprawcy przemocy
- długi okres rozstrzygania spraw w sądach
- zatajenie przez członków rodziny i bliskich przemocy domowej
- brak współdziałania ze strony osoby doznającej przemocy

Szanse

- zmiany prawne umożliwiające niesienie skutecznej pomocy osobom zagrożonym przemocą domową
- kształcenie się kadry służb socjalnych

- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy
- pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem

Zagrożenia

- problemy uzależnień członków rodzin
- brak akceptacji środowiska na ujawnienie problemów przemocy domowej
- osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą
- brak umiejętności pozyskania wsparcia

III. PROGRAM

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodziny poprzez powstanie zintegrowanego systemu pomocy rodzinie z problemem przemocy

ZADANIA I CELE SZCZEGÓŁOWE

Zadanie 1.

Kontynuacja działań gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Nadarzyn

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W związku z powyższym realizowane będzie systemowe podjęcie działań do przeciwdziałania przemocy oparty na pracy Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy współpracy różnych instytucji, ze szczególnym uwzględnieniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do którego będzie należała obsługa administracyjna.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Pomoc zmierzająca do przerwania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia negatywnych następstw występowania przemocy przez sprawcę.

Lp.	ZADANIA	Realizatorzy
1	praca Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny oraz Grupy Robocze
2	interwencje zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych działania edukacyjno - wspierające	Policja, GOPS, GKRPA, placówki edukacyjne i oświatowe, służba zdrowia
3	interwencje w przypadku przemocy wobec dzieci	Policja, GOPS, placówki edukacyjne i oświatowe, służba

		zdrowia
4	udzielanie specjalistycznego poradnictwa ofiarom przemocy (prawnego, socjalnego, psychologicznego, terapeutycznego)	GOPS, Punkt Konsultacyjny psychologa, terapeuty.

2. Przerwanie stosowania przemocy przez sprawcę.

Lp.	ZADANIA	Realizatorzy
1	stosowanie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Policja, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, służba zdrowia, ZI
2	stosowanie wobec uzależnionych sprawców przemocy procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego	GKRPA, Policja, GOPS
3	stosowanie wobec sprawcy przemocy sądowego zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania się do niego oraz nakazu opuszczenia lokalu	GKRPA, Policja, GOPS, Sąd, Prokurator

3. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości lokalnej dotyczącej przemocy domowej

Lp.	ZADANIA	Realizatorzy
1	udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym (np. broszury, książki, filmy, www.stopprzemocy.nadarzyn.pl)	Policja, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, służba zdrowia, Urząd Gminy, GODM „Tęcza”.
2	edukacja w zakresie przemocy w rodzinie kierowana do dzieci i młodzieży szkolnej	Policja, GOPS, placówki oświatowe, służba zdrowia, GODM „Tęcza”, GKRPA.
3	edukacja lokalnych środowisk społecznych w zakresie rozpoznawania i reagowania na symptomy pomocy (np. Nadarzyńskie Dni Profilaktyki)	Policja, GOPS, placówki oświatowe, służba zdrowia, GODM „Tęcza”, GKRPA.

4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.

Lp.	ZADANIA	Realizatorzy
1	organizowanie szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie dla pracowników socjalnych, policjantów, pedagogów, wychowawców, pracowników służb medycznych, członków GKRPA i ZI	Zewnętrzne instytucje szkolące, ZI, GKRPA.
2	współpraca przy realizacji procedury „Niebieska Karta”	Policja, GOPS, GKRPA, oświata, służba zdrowia.

IV. SPODZIEWANE EFEKTY

- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy,
- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy,
- pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- spadek liczby rodzin w których interwencje podejmowane są wielokrotnie
- usprawnienie systemu,
- wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy.

V. ODBIORCY PROGRAMU

1. Ofiary przemocy w rodzinie
2. Sprawcy przemocy w rodzinie.
3. Świadkowie przemocy w rodzinie.
4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin

VI. REALIZATOR PROGRAMU

Wójt Gminy Nadarzyn, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szkoły i inne jednostki organizacyjne, Policja, Służba Zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe.

VII. TERMIN REALIZACJI

Program realizowany będzie w latach 2016-2020.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 są przede wszystkim środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.